

BEKÇİLİK DENEME-5

Ayrıntılı Çözümler • A Kitapçığı

100 SORU • 120 DAKİKA

Adayın Adı ve Soyadı	
Aday Numarası	

Bölüm	Soru Sayısı	Soru Aralığı
Türkçe	20	1-20
Sosyal Bilgiler	15	21-35
Fen Bilgisi	15	36-50
Hayat Bilgisi	15	51-65
Matematik	15	66-80
Genel Kültür	20	81-100

SINAV UYGULAMA BİLGİLERİ

- Her sorunun beş seçeneğinden yalnız biri doğrudur.
- Cevaplarınızı ayrı cevap kâğıdına işaretleyiniz.
- Dört yanlış cevap bir doğru cevabı götürür.
- Süreyi altı bölüm arasında dengeli kullanınız.
- Bu çalışma eğitim amaçlıdır; resmî sınav evrakı değildir.

BAŞLAMADAN ÖNCE SAYFALARI KONTROL EDİNİZ.

TÜRKÇE ÇÖZÜMLERİ (1-20)

1. Deyim

Soru: Mahalledeki çocuk parkının onarımı gecikince çevredeki esnaf da taşın altına elini koydu.

Bu cümledeki “taşın altına elini koymak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: C) Sorumluluk alıp çözüm için katkıda bulunmak

Çözüm: Deyim, zor bir işte sorumluluk üstlenmek ve çözüm için katkı sunmak anlamındadır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler sorumluluktan kaçma, görevi devretme, çıkarıcılık ve tartışma anlamları taşır.

Kazanım: Deyimlerin bağlamdaki anlamını belirler. | Kolay | 50 sn

2. Sözcükte çok anlamlılık

Soru: “Sönmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “istek ve coşkusunu yitirmek” anlamında kullanılmıştır?

Doğru cevap: A) İlk günlerdeki çalışma hevesi, karşılaştığı güçlükler yüzünden zamanla söndü.

Çözüm: Doğru cümlede sözcük, kişinin hevesinin azalması anlamında mecaz kullanılmıştır.

Çeldirici analizi: Diğer seçeneklerde ateş veya ışığın gerçek anlamda ortadan kalkması anlatılır.

Kazanım: Bir sözcüğün gerçek ve mecaz anlamlarını ayırt eder. | Kolay | 50 sn

3. Anlamca yakın cümleler

Soru: “Bir işi kısa sürede tamamlamak, o işi doğru yaptığımızın kanıtı değildir.”

Bu cümleye anlamca en yakın yargı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Hızlı olmak, yapılan işin nitelikli olacağını garanti etmez.

Çözüm: Verilen cümlede hız ile doğruluk arasında zorunlu bir bağ olmadığı vurgulanmaktadır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler süreyi tek ölçüt sayar veya cümlede bulunmayan kesin yargılar içerir.

Kazanım: Cümleler arasındaki anlam yakınlığını belirler. | Orta | 60 sn

4. Örtülü anlam

Soru: “Bu yıl da mahalle şenliğinde çocuklar için ayrı bir kitap köşesi hazırlanacak.” cümlesinden aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

Doğru cevap: A) Mahalle şenliğinde önceki yıllarda da çocuklara yönelik kitap köşesi hazırlanmıştır.

Çözüm: “Bu yıl da” ifadesi, aynı uygulamanın daha önce de yapıldığını örtülü biçimde bildirir.

Çeldirici analizi: Diğer seçeneklerdeki ilgi, katılımcı, ücret ve tarih bilgileri cümlede yoktur.

Kazanım: Cümledeki örtülü anlamı belirler. | Orta | 60 sn

5. Koşul-sonuç

Soru: “Gerekli belgeleri bugün tamamlarsanız başvurunuz yarın işleme alınır.” cümlesinde aşağıdaki anlam ilişkilerinden hangisi vardır?

Doğru cevap: B) Koşul-sonuç

Çözüm: Başvurunun işleme alınması, belgelerin bugün tamamlanması koşuluna bağlanmıştır.

Çeldirici analizi: Diğer ilişkiler cümledeki şart anlamını karşılamaz.

Kazanım: Cümlede koşul-sonuç ilişkisini ayırt eder. | Kolay | 50 sn

6. Paragrafta ana düşünce

Soru: Bir metnin ilk biçimi çoğu zaman yazarın söylemek istediklerinin yalnızca taslağıdır. Düşünceler ilk yazımda dağınık kalabilir, bazı cümleler gereksiz yere uzayabilir. Yazar metnine yeniden döndüğünde eksikleri görür, anlatımı sıkılaştırır ve asıl vurguyu belirginleştirir. Bu nedenle iyi yazının görünmeyen kısmında, sabırlı bir düzeltme süreci vardır.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Nitelikli bir metin, ilk taslağın dikkatle gözden geçirilip geliştirilmesiyle oluşur.

Çözüm: Parçada iyi yazının, yeniden okuma ve düzeltme yoluyla olgunlaştığı vurgulanmaktadır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler metinde bulunmayan kesinlikler ve yanlış ölçütler öne sürer.

Kazanım: Paragrafın ana düşüncesini belirler. | Orta | 85 sn

7. Paragrafta çıkarım

Soru: Bazı kentlerde kurulan “onarım atölyeleri”nde gönüllüler, bozuk küçük ev aletlerini çöpe atmak yerine tamir etmeyi öğretiyor. Atölyeye gelenler yalnız eşyalarını yeniden kullanılır hâle getirmiyor; aynı zamanda basit araçların çalışma mantığını öğreniyor ve komşularıyla dayanışma kuruyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

Doğru cevap: C) Onarım atölyeleri çevresel yarar ile toplumsal öğrenmeyi birlikte desteklemektedir.

Çözüm: Yeniden kullanım çevresel yarar, bilgi paylaşımı ve dayanışma ise toplumsal yarar sağlar.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler parçadaki bilgiyi aşan genellemelerdir.

Kazanım: Paragraftan mantıklı çıkarım yapar. | Orta | 85 sn

8. Paragrafta başlık

Soru: Kent ağaçları yalnız sokakları güzelleştirmez. Geniş yapraklarıyla gölge oluşturur, çevredeki sıcaklığı düşürür ve yağmur suyunun toprağa süzülmesine yardımcı olur. Ayrıca kuşlar ve böcekler için yaşam alanı sağlar. Doğru türlerin doğru yerlere dikilmesi, kentlerin iklim değişikliğine karşı direncini de artırır.

Bu parçaya en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Kent Ağaçlarının Çok Yönlü Katkıları

Çözüm: Parça, kent ağaçlarının estetik, iklimsel, ekolojik ve su yönetimine ilişkin yararlarını anlatır.

Çeldirici analizi: Diğer başlıklar parçanın yalnız küçük bir yönüyle ilgilidir veya konu dışıdır.

Kazanım: Paragrafın içeriğine uygun başlık belirler. | Orta | 75 sn

9. Paragraf tamamlama

Soru: Bir mahallenin geçmişi yalnız resmî kayıtlarda bulunmaz. Eski sakinlerin anlattığı göçler, düğünler, meslekler ve gündelik alışkanlıklar da yerel tarihin önemli parçalarıdır. Bu anlatılar kaydedilmediğinde, kuşaklarla birlikte sessizce kaybolabilir. Bu yüzden - - - .

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

Doğru cevap: B) sözlü tarih çalışmalarıyla tanıklıkların düzenli biçimde kayıt altına alınması gerekir

Çözüm: Tanıklıkların kaybolma riski anlatıldığı için sonuç cümlesi bunların kaydedilmesini önermelidir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler parçanın savunduğu görüşle çelişir veya çözümü gereksiz biçimde daraltır.

Kazanım: Paragrafın anlam bütünlüğünü sağlar. | Orta | 80 sn

10. Cümle sıralama

Soru: I. Böylece haritadaki işaretlerin gerçek çevrede neyi gösterdiğini anlamak kolaylaşır.

II. Bir haritayı doğru okuyabilmek için önce yön oku, ölçek ve lejant incelenmelidir.

III. Ardından haritadaki semboller, lejantta verilen açıklamalarla eşleştirilir.

IV. Son olarak iki nokta arasındaki uzaklık, ölçek yardımıyla hesaplanabilir.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

Doğru cevap: C) II - III - I - IV

Çözüm: Önce temel unsurlar incelenir, sonra semboller eşleştirilir, bunun sonucu açıklanır ve en son uzaklık hesaplanır.

Çeldirici analizi: Çeldiricilerde 'ardından', 'böylece' ve 'son olarak' bağlayıcılarının mantıksal sırası bozulur.

Kazanım: Cümleler arasında anlam ve bağdaşıklık ilişkisi kurar. | Zor | 95 sn

11. Düşüncenin akışı

Soru: (I) Toplantı sırasında kısa notlar almak, konuşmanın ana noktalarını hatırlamayı kolaylaştırır. (II) Notlarda her cümleyi aynen yazmak yerine anahtar sözcüklere yer vermek daha işlevseldir. (III) Sayfanın boşluklarına soru işaretleri veya küçük başlıklar koymak, sonradan gözden geçirmeyi hızlandırır. (IV) Toplantı salonlarında ikram edilen kahvenin türü kurumdan kuruma değişebilir. (V) Toplantı sonrasında notları birkaç dakika içinde düzenlemek, unutulmuş ayrıntıları tamamlamaya yardımcı olur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

Doğru cevap: B) IV.

Çözüm: Parçanın konusu etkili not alma yöntemleridir; IV. cümledeki kahve bilgisi konu dışıdır.

Çeldirici analizi: Diğer cümlelerin tümü not alma ve notları düzenleme sürecini açıklar.

Kazanım: Düşünce bütünlüğünü bozan cümleyi belirler. | Orta | 80 sn

12. Düşünceyi geliştirme yolları

Soru: Sessiz alan, gürültü düzeyi düşük ve insanların dinlenme ya da odaklanma amacıyla kullandığı bölümdür. Örneğin kütüphanelerdeki bireysel çalışma odaları bu tür alanlara girer.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

Doğru cevap: E) Tanımlama ve örnekleme

Çözüm: İlk cümlede kavram tanımlanmış, ikinci cümlede kütüphane çalışma odaları örnek verilmiştir.

Çeldirici analizi: Parçada tanık, benzetme, sayısal veri, olay anlatımı veya karşılaştırma yoktur.

Kazanım: Düşünceyi geliştirme yollarını ayırt eder. | Zor | 95 sn

13. Özel ve nesnel yargılar

Soru: Bir gezi yazısında tarihî saat kulesiyle ilgili aşağıdaki cümlelere yer verilmiştir.

Hangisi kişisel beğeni değil, ölçülüp doğrulanabilir bir bilgi içermektedir?

Doğru cevap: A) Kulenin yüksekliği 32 metredir.

Çözüm: Yükseklik ölçülebilir ve belgelerle doğrulanabilir nesnel bir bilgidir.

Çeldirici analizi: Diğer cümleler beğeni ve kişisel değerlendirme içerir.

Kazanım: Özel ve nesnel yargıları ayırt eder. | Kolay | 50 sn

14. Amaç-sonuç

Soru: Görevli, kaybolan çocuğun ailesine daha hızlı ulaşabilmek için anons sistemini kullandı.

Bu cümledeki anlam ilişkisi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Amaç-sonuç

Çözüm: Anons sistemini kullanma eyleminin amacı aileye daha hızlı ulaşmaktır.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler cümlelerin 'için' ile kurulan amaç ilişkisini karşılamaz.

Kazanım: Amaç-sonuç ilişkisini belirler. | Orta | 60 sn

15. Anlatım bozukluğu

Soru: Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlatım bakımından yeniden düzenlenmelidir?

Doğru cevap: C) Yeni düzenleme hem maliyeti azaltıyor hem de işlem süresi kısaltıyor.

Çözüm: 'Hem... hem de...' yapısında yükleme bağlanan ögeler paralel değildir. Doğrusu 'hem maliyeti azaltıyor hem işlem süresini kısaltıyor' olmalıdır.

Çeldirici analizi: Diğer cümlelerde öge ve yüklem uyumu vardır.

Kazanım: Anlatım bozukluğuna yol açan yapı uyumsuzluğunu belirler. | Zor | 80 sn

16. Sözcük türleri

Soru: “Yalnız” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç görevinde kullanılmıştır?

Doğru cevap: B) Sana yardım etmek isterim, yalnız bugün tamamlamam gereken bir iş var.

Çözüm: Doğru seçenekte 'yalnız', 'ama/fakat' anlamında iki yargıyı bağlamıştır.

Çeldirici analizi: Diğer seçeneklerde sözcük zarf veya sıfat görevindedir.

Kazanım: Sözcüklerin cümledeki görevini belirler. | Orta | 60 sn

17. Fiilimsiler

Soru: “Sokağa çıkan ekip, yağmur başlayınca kapalı alana geçti.” cümlesinde aşağıdaki fiilimsi türlerinden hangileri birlikte kullanılmıştır?

Doğru cevap: C) Sıfat-fiil ve zarf-fiil

Çözüm: 'Çıkan' sıfat-fiil, 'başlayınca' zarf-fiildir.

Çeldirici analizi: Cümlede isim-fiil yoktur ve iki fiilimsi türü birlikte kullanılmıştır.

Kazanım: Fiilimsi türlerini ayırt eder. | Orta | 70 sn

18. Cümlelerin ögeleri

Soru: “Ekip, sabah erken saatlerde parkın çevresini dikkatle denetledi.” cümlesinin öge dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: C) Özne - Zarf tümleci - Belirtili nesne - Zarf tümleci - Yüklem

Çözüm: 'Ekip' özne; 'sabah erken saatlerde' ve 'dikkatle' zarf tümleci; 'parkın çevresini' belirtili nesne; 'denetledi' yüklemdir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler dolaylı tümleç veya belirtisiz nesne bulunduğunu varsayar.

Kazanım: Cümlelerin ögelerini ve dizilişini belirler. | Zor | 85 sn

19. Yazım kuralları

Soru: Bir duyuru afişinin taslağında aşağıdaki cümlelere yer verilmiştir.

Yazım kurallarına göre hangisinin değiştirilmesi gerekir?

Doğru cevap: A) Etkinliğe bir çok gönüllü destek verdi.

Çözüm: 'Birçok' belgisiz sıfatı bitişik yazılır.

Çeldirici analizi: Diğer seçeneklerde birleşik sözcükler doğru yazılmıştır.

Kazanım: Birleşik sözcüklerin yazımını uygular. | Kolay | 55 sn

20. Noktalama işaretleri

Soru: Görevli üç şeyi kontrol etti () kapılar, pencereler ve alarm sistemi () Sonra arkadaşına döndü () “Her şey hazır mı ()” diye sordu.

Bu parçada ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

Doğru cevap: E) (:) (,) (,) (?)

Çözüm: Açıklama öncesinde iki nokta, cümle sonunda nokta, alıntı cümlesinden önce virgül ve soru cümlesi sonunda soru işareti kullanılır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler açıklama, cümle sonu veya soru işareti görevlerini yanlış karşılar.

Kazanım: Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun kullanır. | Orta | 70 sn

SOSYAL BİLGİLER ÇÖZÜMLERİ (21-35)

21. Hak ve sorumluluk

Soru: Bir grup mahalle sakini, yaya geçidi yapılması talebini gerekçeleriyle birlikte belediyeye yazılı olarak iletmıştır.

Bu durum aşağıdaki haklardan hangisinin kullanılmasına örnektir?

Doğru cevap: D) Dilekçe hakkı

Çözüm: Kişilerin istek ve şikâyetlerini yetkili makamlara yazılı olarak bildirmesi dilekçe hakkıdır.

Çeldirici analizi: Diğer haklar seçim, mahremiyet, öğrenim ve konut güvenliğiyle ilgilidir.

Kazanım: Temel hak ve özgürlükleri günlük yaşam örnekleriyle eşleştirir. | Kolay | 50 sn

22. Tarih bilimi ve kaynaklar

Soru: Aşağıdakilerden hangisi bir tarihinin Kurtuluş Savaşı yıllarını araştırırken kullanabileceği birinci el kaynağa örnektir?

Doğru cevap: B) Savaş sırasında cepheye tutulmuş bir askerin günlüğü

Çözüm: Olay sırasında tutulmuş günlük, döneme doğrudan tanıklık eden birinci el kaynaktır.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler sonradan üretilmiş ikinci el yorum veya kurmaca eserlerdir.

Kazanım: Birinci ve ikinci el tarih kaynaklarını ayırt eder. | Kolay | 60 sn

23. İlk Çağ uygarlıkları

Soru: Asurlu tüccarların Anadolu'da kurduğu ticaret kolonilerinde çivi yazılı tabletler kullanılmıştır.

Bu durumun Anadolu tarihi açısından en önemli sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: A) Anadolu'da yazılı tarih döneminin başlamasına katkı sağlaması

Çözüm: Asurlu tüccarların tabletleri Anadolu'da yazılı belgelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler bu gelişmeyle ilgisi olmayan siyasi ve ekonomik sonuçlardır.

Kazanım: İlk Çağ uygarlıklarının Anadolu tarihine katkılarını açıklar. | Orta | 65 sn

24. İlk Türk devletlerinde yönetim

Soru: İlk Türk devletlerinde önemli devlet işlerinin görüldüğü kurultaya hükümdarın yanı sıra devlet ileri gelenleri de katılırdı.

Bu uygulama aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

Doğru cevap: D) Yönetimde danışmaya önem verildiğinin

Çözüm: Kurultayda görüş alışverişi yapılması, yönetimde danışma anlayışını gösterir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler kurultayın işlevini aşan veya yanlış yorumlayan yargılardır.

Kazanım: İlk Türk devletlerinin yönetim anlayışını yorumlar. | Orta | 65 sn

25. Türk-İslam devletleri

Soru: Nizamiye Medreseleri aşağıdaki Türk-İslam devletlerinden hangisi döneminde kurulmuştur?

Doğru cevap: C) Büyük Selçuklu Devleti

Çözüm: Nizamiye Medreseleri, Büyük Selçuklu veziri Nizamülmülk öncülüğünde kurulmuştur.

Çeldirici analizi: Diğer devletler Türk-İslam tarihinde önemli olmakla birlikte Nizamiye Medreselerinin kurucusu değildir.

Kazanım: Türk-İslam devletlerindeki eğitim kurumlarını tanıır. | Kolay | 50 sn

26. Osmanlı toplum ve ekonomi

Soru: Osmanlı toplumunda imarethane, çeşme, köprü ve darüşşifa gibi hizmetlerin önemli bir bölümü vakıflar aracılığıyla yürütülmüştür.

Bu bilgiye göre vakıfların aşağıdaki alanlardan hangisine katkı sağladığı söylenebilir?

Doğru cevap: E) Toplumsal dayanışma ve kamu hizmetlerinin sürdürülmesine

Çözüm: Vakıflar eğitim, sağlık, ulaşım ve sosyal yardım gibi hizmetleri desteklemiştir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler vakıfların görev alanı olmayan veya aşırı genellenmiş durumlardır.

Kazanım: Osmanlı toplumunda vakıf kurumunun işlevini açıklar. | Orta | 65 sn

27. Osmanlı yenileşme hareketleri

Soru: Tanzimat Fermanı'nda herkesin can, mal ve namus güvenliğinin devlet güvencesinde olduğu belirtilmiştir.

Bu düzenleme aşağıdaki anlayışlardan hangisini güçlendirmeyi amaçlamıştır?

Doğru cevap: A) Hukuk güvenliği ve vatandaşların temel haklarının korunmasını

Çözüm: Can, mal ve namus güvenliğinin güvence altına alınması hukuk devleti ve hakların korunması anlayışıyla ilgilidir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler Tanzimat Fermanı'nın bu hükmünden çıkarılamaz.

Kazanım: Tanzimat Fermanı'nın temel haklar yönünü yorumlar. | Zor | 80 sn

28. Misak-ı Millî

Soru: Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen Misak-ı Millî kararları, Türklerin çoğunlukta olduğu toprakların bölünmez bütünlüğünü ve tam bağımsızlığı esas almıştır.

Bu kararların Millî Mücadele açısından önemi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Millî sınır ve bağımsızlık hedeflerini bir program hâlinde ortaya koyması

Çözüm: Misak-ı Millî, Millî Mücadele'nin sınır ve bağımsızlık hedeflerini belirleyen temel metindir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler kronolojik veya içerik bakımından Misak-ı Millî ile doğrudan ilgili değildir.

Kazanım: Misak-ı Millî'nin Millî Mücadele'deki yerini açıklar. | Orta | 70 sn

29. Birinci TBMM

Soru: Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama ve yürütme yetkilerini kendi bünyesinde toplaması aşağıdaki ilkelerden hangisiyle açıklanır?

Doğru cevap: C) Güçler birliği

Çözüm: Yasama ve yürütme yetkilerinin aynı organda toplanması güçler birliği ilkesidir.

Çeldirici analizi: Diğer kavramlar yetkilerin ayrılması, federal yapı, tek kişi yönetimi veya yerel yetkiyle ilgilidir.

Kazanım: Birinci TBMM'nin yönetim anlayışını tanıır. | Orta | 70 sn

30. Atatürk ilkeleri

Soru: Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi ve "ağa, hacı, hoca, bey" gibi toplumsal ayrıcalık çağrıştıran unvanların kaldırılması en çok aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisiyle ilişkilidir?

Doğru cevap: E) Halkçılık

Çözüm: Toplumsal ayrıcalıkların kaldırılması ve kanun önünde eşitlik halkçılık ilkesiyle ilgilidir.

Çeldirici analizi: Diğer ilkeler ekonomi, din-devlet ilişkisi, ulusal birlik ve yönetim biçimiyle ilgilidir.

Kazanım: İnkılapları Atatürk ilkeleriyle ilişkilendirir. | Orta | 65 sn

31. Coğrafi konum

Soru: Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında yerel saat farkı bulunmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Doğu-batı yönünde farklı boylamlar üzerinde yer alması

Çözüm: Yerel saat farkı boylam farkından kaynaklanır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler iklim, yükselti veya kıyı özellikleriyle ilgilidir.

Kazanım: Boylam ile yerel saat ilişkisini açıklar. | Kolay | 55 sn

32. İklim ve bitki örtüsü

Soru: Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçen bir bölgede doğal bitki örtüsünün aşağıdakilerden hangisi olması beklenir?

Doğru cevap: B) Maki

Çözüm: Bu özellikler Akdeniz iklimine, onun doğal bitki örtüsü de makiye aittir.

Çeldirici analizi: Diğer bitki örtüleri kutup, karasal veya yüksek dağ koşullarında görülür.

Kazanım: İklim özelliklerini doğal bitki örtüsüyle eşleştirir. | Kolay | 65 sn

33. Nüfus ve yerleşme

Soru: Aşağıdaki tabloda dört yerleşmeye ait bazı özellikler verilmiştir.

Buna göre nüfusun en yoğun olması beklenen yerleşme hangisidir?

Yerleşme	Yer şekilleri	İklim	Sanayi	Ulaşım
K	Düz	Ilıman	Gelişmiş	Gelişmiş
L	Engebeli	Ilıman	Sınırlı	Orta
M	Düz	Sert	Sınırlı	Zayıf
N	Engebeli	Sert	Gelişmiş	Orta

Doğru cevap: D) K

Çözüm: K yerleşmesinde iklim ılıman, sanayi ve ulaşım gelişmiş, yer şekilleri düzdür. Bu özellikler nüfus yoğunluğunu artırır.

Çeldirici analizi: Diğer yerleşmelerde engebe, sert iklim, sınırlı sanayi veya zayıf ulaşım nüfusu sınırlar.

Kazanım: Nüfusun dağılışını etkileyen doğal ve beşerî faktörleri yorumlar. | Zor | 90 sn

34. Devlet organları

Soru: Türkiye Cumhuriyeti'nde kanun yapma yetkisi aşağıdaki kurumlardan hangisine aittir?

Doğru cevap: E) Türkiye Büyük Millet Meclisine

Çözüm: Anayasa'ya göre yasama yetkisi Türk milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir.

Çeldirici analizi: Diğer kurumlar yürütme veya yargı alanında görev yapar.

Kazanım: Devlet organlarının temel görevlerini ayırt eder. | Kolay | 50 sn

35. Doğal afetler

Soru: Eğimli yamaçların, bol yağışın ve suya doymuş toprağın bir arada bulunduğu yerlerde aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin görülme olasılığı daha yüksektir?

Doğru cevap: C) Heyelan

Çözüm: Eğimli ve suya doymuş yamaçlarda toprak kütlelerinin aşağı doğru kayması heyelan oluşturur.

Çeldirici analizi: Diğer afetlerin oluşum koşulları verilen özelliklerden farklıdır.

Kazanım: Doğal afetleri oluşum koşullarıyla ilişkilendirir. | Zor | 80 sn

FEN BİLGİSİ ÇÖZÜMLERİ (36-50)

36. Bileşke kuvvet

Soru: Aşağıdaki tabloda aynı doğrultudaki kuvvetlerin bir cisme etkileri verilmiştir.

Bileşke kuvveti 7 N doğu yönünde olan durum hangisidir?

Durum	Doğu yönlü kuvvet	Batı yönlü kuvvet
K	12 N	5 N
L	4 N	11 N
M	9 N	4 N
N	8 N	6 N

Doğru cevap: D) K

Çözüm: K durumunda 12 N doğu yönlü kuvvetten 5 N batı yönlü kuvvet çıkarılır: 7 N doğu.

Çeldirici analizi: L, M ve N durumlarında bileşke kuvvetin büyüklüğü veya yönü farklıdır.

Kazanım: Zıt yönlü kuvvetlerin bileşkesini hesaplar. | Orta | 70 sn

37. Sürat

Soru: Düz bir yolda 150 metreyi 30 saniyede alan bir bisikletlinin ortalama sürati kaç m/s'dir?

Doğru cevap: A) 5

Çözüm: Sürat = yol / zaman = 150 / 30 = 5 m/s olur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler bölme işlemindeki veya birim dönüşümündeki hatalardan oluşur.

Kazanım: Sürati yol ve zamandan hesaplar. | Kolay | 55 sn

38. Katı basıncı

Soru: Kar üzerinde yürüyen bir kişinin geniş tabanlı kar ayakkabısı kullanması aşağıdakilerden hangisini sağlar?

Doğru cevap: E) Temas alanını artırarak kara uygulanan basıncı azaltır.

Çözüm: Katı basıncı, kuvvet sabitken temas alanı arttıkça azalır; kişi kara daha az batar.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler alan-basınç ilişkisini ters yorumlar veya ilgisiz özellikler ileri sürer.

Kazanım: Katı basıncı ile temas alanı ilişkisini açıklar. | Orta | 60 sn

39. Basit makineler

Soru: El arabasında yük, tekerlek ile kuvvet uygulanan kollar arasında bulunur.

Bu araç aşağıdaki kaldıraç türlerinden hangisine örnektir?

Doğru cevap: A) Yükün destek ile kuvvet arasında olduğu ikinci tür kaldıraç

Çözüm: El arabasında tekerlek destek, taşınan yük ortada, kuvvet ise kollardan uygulanır; bu ikinci tür kaldıraçtır.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler farklı basit makine düzenlerini tanımlar.

Kazanım: Kaldıraç türlerini günlük araçlarla eşleştirir. | Orta | 70 sn

40. Işığın kırılması

Soru: Dibi görünen bir yüzme havuzu, gerçekte olduğundan daha sığ algılanmaktadır.

Bu görüntünün oluşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Sudan havaya geçen ışığın kırılarak doğrultu değiştirmesi

Çözüm: Tabandan gelen ışık sudan havaya geçerken kırılır; göz ışığı doğrusal uzattığı için tabanı daha yukarıda görür.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler optik olayın nedenini yanlış açıklar.

Kazanım: Işığın kırılmasının günlük yaşamdaki sonucunu açıklar. | Kolay | 50 sn

41. Elektrik devreleri

Soru: Basit bir elektrik devresinde pil, ampul ve bağlantı kabloları sağlamdır. Ampulün yanması için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

Doğru cevap: B) Anahtarın kapatılarak devrenin tamamlanması

Çözüm: Elektrik akımının geçebilmesi için devrenin kapalı ve kesintisiz olması gerekir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler devreyi açık bırakarak akımı keser.

Kazanım: Basit devrede ampulün yanma koşulunu açıklar. | Orta | 65 sn

42. Isı iletimi

Soru: Aşağıdaki maddelerden hangisinin tencere sapında kullanılması, elin ısıdan korunması açısından daha uygundur?

Doğru cevap: C) Tahta

Çözüm: Tahta ısıyı metallere göre kötü iletmediği için tencere sapında ısı yalıtımı sağlar.

Çeldirici analizi: Metaller iyi ısı iletkeni oldukları için sapta koruma amacıyla daha uygun değildir.

Kazanım: Isı iletkeni ve yalıtkanı maddeleri ayırt eder. | Orta | 70 sn

43. Hâl değişimi

Soru: Saf bir sıvı düzenli olarak ısıtılırken ölçülen sıcaklıklar tabloda verilmiştir.

4-8. dakikalar arasında maddeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Zaman (dk)	0	2	4	6	8	10
Sıcaklık (°C)	20	40	60	60	60	80

Doğru cevap: E) Sıcaklığı sabit kalırken kaynar ve çevreden ısı almaya devam eder.

Çözüm: 4-8. dakikalarda sıcaklık 60 °C'de sabittir. Isıtma sürdüğüne göre sıvı kaynamakta ve hâl değişimi için ısı almaktadır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler hâl değişimindeki ısı ve sıcaklık ilişkisini yanlış yorumlar.

Kazanım: Isınma grafiğinde hâl değişimini yorumlar. | Zor | 90 sn

44. Yoğunluk

Soru: Aşağıdaki tabloda K, L ve M maddelerinin kütle ve hacimleri verilmiştir.

Buna göre hangi maddelerin yoğunlukları eşittir?

Madde	Kütle (g)	Hacim (cm³)
K	90	30
L	80	40
M	75	25

Doğru cevap: C) K ve M

Çözüm: Yoğunluk = kütle / hacimdir. K: 90/30=3; L: 80/40=2; M: 75/25=3 g/cm³. K ve M eşittir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler oran hesaplamasının yanlış yapılmasına dayanır.

Kazanım: Kütle ve hacimden yoğunluk hesaplar. | Zor | 80 sn

45. Kimyasal değişim

Soru: Aşağıdaki olaylardan hangisi yeni maddelerin oluştuğuna kesin kanıt olarak gösterilebilir?

Doğru cevap: A) Sirke ile karbonat karıştırıldığında gaz çıkışı olması

Çözüm: Sirke ve karbonat tepkimesinde yeni maddeler ve gaz oluşur; bu kimyasal değişimdir.

Çeldirici analizi: Diğer olaylarda maddenin kimliği değişmez ve fiziksel değişim görülür.

Kazanım: Fiziksel ve kimyasal değişimleri ayırt eder. | Orta | 60 sn

46. Karışımları ayırma

Soru: İçinde kum, tuzlu su ve sıvı yağ bulunan bir karışımın bütün bileşenleri ayrı ayrı elde edilmek isteniyor.

Aşağıdaki işlem sıralarından hangisi amaca uygundur?

Doğru cevap: B) Süzme - Ayırma hunisi - Basit damıtma

Çözüm: Önce kum süzülür. Birbirine karışmayan yağ ile tuzlu su ayırma hunisiyle ayrılır. Tuzlu su basit damıtmayla su ve tuz olarak ayrılır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler karışımında bulunmayan manyetik maddeyi varsayar veya uygun olmayan ayırma yöntemleri kullanır.

Kazanım: Karışımın bileşenlerine uygun ayırma yöntemlerini sıralar. | Zor | 90 sn

47. Hücre bölünmeleri

Soru: Mayoz bölünmenin canlılar için önemi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

Doğru cevap: A) Üreme hücrelerinde kromozom sayısını yarıya indirir ve kalıtsal çeşitliliğe katkı sağlar.

Çözüm: Mayoz, eşey ana hücrelerinde kromozom sayısını yarıya indirir ve genetik çeşitlilik oluşturur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler mitozun görevlerini veya biyolojik olarak yanlış sonuçları ifade eder.

Kazanım: Mayoz bölünmenin işlevini açıklar. | Zor | 85 sn

48. Solunum sistemi

Soru: Akciğerlerde oksijen ile karbondioksit alışverişinin gerçekleştiği yapı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: B) Alveoller

Çözüm: Alveoller, ince duvarları ve kılcıl damar ağı sayesinde gaz alışverişinin gerçekleştiği hava kesecikleridir.

Çeldirici analizi: Diğer yapılar havanın iletilmesi veya solunum hareketleriyle ilgilidir.

Kazanım: Solunum sistemi yapı ve görevlerini eşleştirir. | Kolay | 50 sn

49. Ekosistem

Soru: Çimen → Tavşan → Tilki besin zincirinde bir hastalık nedeniyle tavşan sayısı belirgin biçimde azalıyor.

Diğer koşullar değişmezse aşağıdakilerden hangisinin birlikte gerçekleşmesi beklenir?

Doğru cevap: A) Çimen miktarının artması, tilki sayısının azalması

Çözüm: Tavşanların azalması çimen üzerindeki tüketimi azaltır; tilkilerin besinini azalttığı için tilki sayısında da düşüş beklenir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler besin zincirindeki üretici-tüketici ilişkisini ters yorumlar.

Kazanım: Besin zincirindeki nüfus değişimlerini yorumlar. | Orta | 70 sn

50. Mevsimlerin oluşumu

Soru: Dünya'da mevsimlerin oluşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: B) Dünya'nın eksen eğikliğiyle birlikte Güneş çevresinde dolanması

Çözüm: Mevsimler, Dünya'nın eksen eğikliği ve Güneş etrafındaki yıllık dolanımı nedeniyle ışınların geliş açısının değişmesiyle oluşur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler gece-gündüz, Ay hareketi veya yanlış gök modeliyle ilgilidir.

Kazanım: Mevsimlerin oluşum nedenini açıklar. | Orta | 70 sn

HAYAT BİLGİSİ ÇÖZÜMLERİ (51-65)

51. Etkili iletişim

Soru: Zeynep'in sözü bir toplantıda birkaç kez kesilmiştir. Zeynep, karşısındakini suçlamadan duyduğu rahatsızlığı ifade etmek istemektedir.

Aşağıdakilerden hangisini söylemesi daha uygundur?

Doğru cevap: B) Sözüm kesildiğinde düşüncemi tamamlayamadığım için kendimi rahatsız hissediyorum.

Çözüm: Doğru ifade, davranışı ve kişinin hissettiği etkiyi suçlamadan anlatan ben dilidir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler yargılayıcı, genelleyici veya tehditkâr sen dili örnekleridir.

Kazanım: Ben dilini etkili iletişimde kullanır. | Kolay | 50 sn

52. Temel ilk yardım

Soru: Elinde küçük bir sıcak su yanığı oluşan bilinci açık kişiye ilk yardım amacıyla aşağıdakilerden hangisi uygulanmalıdır?

Doğru cevap: E) Yanık bölgeyi serin akan su altında bir süre tutmak

Çözüm: Küçük yanıklarda bölgeyi serin akan suyla soğutmak ısı etkisini azaltır; uygun sağlık desteği gerekirse alınır.

Çeldirici analizi: Diş macunu, buz, kabarcıkları patlatma ve sıkı sarma dokuya ek zarar verebilir.

Kazanım: Temel ilk yardımda yanığa doğru yaklaşımı seçer. | Orta | 65 sn

53. Acil durum güvenliği

Soru: Evde yoğun doğal gaz kokusu fark eden bir kişinin aşağıdakilerden hangisini yapması doğrudur?

Doğru cevap: D) Elektrik düğmelerine dokunmadan vanayı kapatıp ortamı havalandırmak ve dışarı çıkmak

Çözüm: Kıvılcım oluşturabilecek elektrik anahtarlarından kaçınılmalı; mümkünse vana kapatılmalı, ortam havalandırılmalı ve güvenli yere çıkılmalıdır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler yangın veya patlama riskini artırır.

Kazanım: Doğal gaz kaçağında güvenli davranışı seçer. | Orta | 65 sn

54. Bilinçli tüketicilik

Soru: İnternette alışveriş yapan bilinçli bir tüketicinin aşağıdakilerden hangisini yapması beklenir?

Doğru cevap: B) Satıcının iletişim bilgilerini, iade koşullarını ve sitenin güvenliğini kontrol etmek

Çözüm: Güvenli alışverişte satıcı, sözleşme/iade koşulları ve bağlantı güvenliği kontrol edilmelidir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler tüketiciyi dolandırıcılık ve hak kaybına açık hâle getirir.

Kazanım: Dijital alışverişte bilinçli tüketici davranışlarını uygular. | Kolay | 50 sn

55. Aile bütçesi

Soru: Bir ailenin aylık gelir ve giderleri tabloda verilmiştir.

Buna göre ailenin ay sonunda biriktirebileceği tutar kaç TL'dir?

Kalem	Tutar (TL)
Maaş gelirleri	36.000
Kira	12.000
Gıda	8.500
Ulaşım	3.250
Faturalar	4.500
Diğer giderler	4.000

Doğru cevap: E) 3.750 TL

Çözüm: Toplam gelir 36.000 TL, toplam gider 32.250 TL'dir. Birikim 36.000 - 32.250 = 3.750 TL olur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler gider kalemlerinden birini atlama veya toplama-çıkarma hatalarına dayanır.

Kazanım: Gelir-gider tablosundan bütçe dengesi hesaplar. | Zor | 90 sn

56. Dijital güvenlik

Soru: Telefonuna "Hesabınız kapatılacak, hemen bu bağlantıya tıklayın." şeklinde şüpheli bir mesaj gelen kişinin en güvenli davranışı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Bağlantıya tıklamadan kurumu resmî iletişim kanallarından doğrulamak

Çözüm: Oltalama mesajlarında bağlantıya tıklanmamalı; işlem kuruma ait resmî site veya telefon üzerinden doğrulanmalıdır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler kişisel verilerin ele geçirilme riskini artırır.

Kazanım: Oltalama girişimlerini tanır ve güvenli tepki verir. | Orta | 60 sn

57. Zaman yönetimi

Soru: Bir kişinin aynı gün içinde aşağıdaki işlerden hangisine öncelik vermesi en uygundur?

Doğru cevap: C) Son teslim saati bugün olan resmî başvuruyu tamamlamak

Çözüm: Acil ve önemli olan, son teslim saati bugün biten resmî başvurudur.

Çeldirici analizi: Diğer işler acil değildir ve ertelenebilir.

Kazanım: İşleri aciliyet ve önem sırasına göre önceliklendirir. | Orta | 65 sn

58. Sağlıklı yaşam

Soru: Sağlıklı bir uyku düzeni için aşağıdakilerden hangisinin yapılması uygundur?

Doğru cevap: D) Her gün benzer saatlerde yatıp kalkmak ve yatmadan önce ekran kullanımını azaltmak

Çözüm: Düzenli saatler ve yatmadan önce uyarıcı ekran ışığının azaltılması uyku hijyenini destekler.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler biyolojik ritmi bozar veya uyanıklığı artırır.

Kazanım: Sağlıklı uyku alışkanlıklarını tanır. | Kolay | 50 sn

59. Trafik güvenliği

Soru: Otomobilde emniyet kemeri kullanımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Doğru cevap: A) Ön ve arka koltuktaki bütün yolcular emniyet kemeri kullanmalıdır.

Çözüm: Emniyet kemeri çarpışma anındaki savrulmayı azaltır ve tüm koltuklarda kullanılmalıdır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler güvenliğin mesafe veya koltuk konumuna göre değiştiğini yanlış ileri sürer.

Kazanım: Emniyet kemerinin önemini açıklar. | Kolay | 50 sn

60. Yaya güvenliği

Soru: Gece yol kenarında yürümek zorunda kalan bir yayanın sürücüler tarafından daha kolay fark edilmesi için aşağıdakilerden hangisini yapması uygundur?

Doğru cevap: E) Açık renkli veya yansıtıcı özellikli kıyafet kullanmak

Çözüm: Açık renk ve yansıtıcı malzemeler, düşük ışıktaki yayanın görünürlüğünü artırır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler görünürlüğü veya çevresel farkındalığı azaltır.

Kazanım: Gece yaya güvenliği için görünürlüğü artıran önlemleri seçer. | Orta | 60 sn

61. Afet hazırlığı

Soru: Bir ailenin deprem öncesi hazırlık planında aşağıdakilerden hangisinin bulunması en uygundur?

Doğru cevap: C) Buluşma noktası ve şehir dışında aranacak bir iletişim kişisi belirlemek

Çözüm: Buluşma ve iletişim planı, aile bireylerinin afet sonrası haberleşmesini kolaylaştırır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler deprem güvenliğine aykırı uygulamalardır.

Kazanım: Deprem öncesi aile afet planı hazırlar. | Orta | 65 sn

62. Doğa olaylarında güvenlik

Soru: Açık alanda gök gürültülü fırtınaya yakalanan bir kişinin aşağıdakilerden hangisini yapması doğrudur?

Doğru cevap: D) Tek başına duran ağaçlardan ve metal nesnelerden uzaklaşıp kapalı bir yapıya sığınmak

Çözüm: Yıldırım riski nedeniyle yüksek, tekil ve iletken nesnelerden uzaklaşarak güvenli kapalı alana girilmelidir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler yıldırım çarpması riskini artırır.

Kazanım: Gök gürültülü fırtınada güvenli davranır. | Zor | 80 sn

63. Atık yönetimi

Soru: Kullanılmış pillerin çevreye zarar vermemesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

Doğru cevap: C) Piller, ayrı toplama kutularına bırakılmalıdır.

Çözüm: Atık piller ağır metal içerebildiği için özel toplama kutularına bırakılıp yetkili sistemlere verilmelidir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler toprağı, suyu veya havayı kirletir ve sağlık riski doğurur.

Kazanım: Tehlikeli atıkları uygun toplama sistemine verir. | Kolay | 50 sn

64. Yardımlaşma ve dayanışma

Soru: Mahallede yaşayanların ihtiyaç sahipleri için düzenlediği gönüllü gıda paylaşım çalışması en çok aşağıdaki değerlerden hangisini güçlendirir?

Doğru cevap: A) Yardımlaşma ve dayanışmayı

Çözüm: Gönüllü paylaşım, toplum üyelerinin birbirine destek olmasını sağlar.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler toplumsal birlik ve paylaşmayla bağdaşmaz.

Kazanım: Toplumsal dayanışma örneklerini tanır. | Orta | 60 sn

65. Kroki ve yön

Soru: Aşağıdaki krokide bir kişi Meydan'dan önce doğuya, sonra kuzeye birer kare ilerliyor.

Bu kişi hangi yapıya ulaşır?

Kuzeybatı	Kuzey	Kuzeydoğu
Okul	Kütüphane	İtfaiye
Sağlık Ocağı	Meydan	Park

Doğru cevap: D) İtfaiye

Çözüm: Meydan orta-alt hücrededir. Bir kare doğu ile Park'a, ardından bir kare kuzey ile İtfaiye'ye ulaşılır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler yönlerin veya başlangıç konumunun yanlış izlenmesine dayanır.

Kazanım: Kroki üzerinde ana yönleri kullanır. | Orta | 70 sn

MATEMATİK ÇÖZÜMLERİ (66-80)

66. İşlem önceliği

Soru: $48 \div 6 + 3 \times (7 - 5)^2$ işleminin sonucu kaçtır?

Doğru cevap: D) 20

Çözüm: Önce parantez ve üs: $(7-5)^2=4$. Sonra $48 \div 6=8$ ve $3 \times 4=12$; toplam 20'dir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler işlem önceliğinin yanlış uygulanmasına dayanır.

Kazanım: İşlem önceliğini kullanarak çok adımlı işlem yapar. | Kolay | 55 sn

67. Kesirlerle işlemler

Soru: $\frac{3}{4} - (\frac{2}{3} \times \frac{3}{8})$ işleminin sonucu kaçtır?

Doğru cevap: E) $\frac{1}{2}$

Çözüm: $\frac{2}{3} \times \frac{3}{8} = \frac{1}{4}$ olur. $\frac{3}{4} - \frac{1}{4} = \frac{1}{2}$ 'dir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler çarpma veya çıkarma işlemindeki payda hatalarından oluşur.

Kazanım: Kesirlerde çarpma ve çıkarma işlemlerini yapar. | Orta | 65 sn

68. Ondalık gösterim

Soru: $12,75 + 3,6 - 5,085$ işleminin sonucu kaçtır?

Doğru cevap: A) 11,265

Çözüm: $12,750 + 3,600 = 16,350$; $16,350 - 5,085 = 11,265$ olur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler ondalık basamakların hizalanmamasından doğar.

Kazanım: Ondalık sayılarla toplama ve çıkarma yapar. | Kolay | 55 sn

69. Bölünebilme ve EKOK

Soru: 1'den 200'e kadar olan doğal sayılar içinde hem 6'ya hem 15'e tam bölünebilen kaç sayı vardır?

Doğru cevap: B) 6

Çözüm: $\text{EKOK}(6,15)=30$ 'dur. 200'e kadar 30'un katları 30, 60, 90, 120, 150 ve 180 olmak üzere 6 tanedir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler ortak kat yerine tek tek kat sayma veya sınırı yanlış kullanma hatalarıdır.

Kazanım: Ortak bölünebilme problemlerinde EKOK kullanır. | Orta | 70 sn

70. Üslü ifadeler

Soru: $(2^5 \times 4^2) \div 8^2$ işleminin sonucu kaçtır?

Doğru cevap: D) 8

Çözüm: $4^2=2^4$ ve $8^2=2^6$ olduğundan işlem $2^5 \times 2^4 \div 2^6 = 2^3=8$ 'dir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler üslerin toplanması ve çıkarılması kurallarının yanlış uygulanmasına dayanır.

Kazanım: Üslü ifadelerde çarpma ve bölme kurallarını uygular. | Orta | 65 sn

71. Birinci dereceden denklem

Soru: $3(x - 4) + 5 = 2x + 9$ denkleminde x kaçtır?

Doğru cevap: C) 16

Çözüm: $3x-12+5=2x+9 \rightarrow 3x-7=2x+9 \rightarrow x=16$.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler parantez açma veya taraf değiştirme hatalarından oluşur.

Kazanım: Birinci dereceden denklemi çözer. | Orta | 70 sn

72. Ölçek ve orantı

Soru: Bir haritada 5 cm olarak ölçülen uzaklık gerçekte 20 km'dir.

Bu haritanın ölçeği aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) $\frac{1}{400.000}$

Çözüm: 20 km = 2.000.000 cm'dir. $5 / 2.000.000 = 1 / 400.000$ olur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler kilometre-santimetre dönüşümündeki sıfır hatalarına dayanır.

Kazanım: Harita ölçeğini hesaplar. | Orta | 70 sn

73. Yüzde ve indirim

Soru: Bir ürün %25 indirimle 750 TL'ye satılmıştır.

Ürünün indirimden önceki fiyatı kaç TL'dir?

Doğru cevap: A) 1.000

Çözüm: İndirimli fiyat başlangıç fiyatının %75'idir. $750 / 0,75 = 1.000$ TL'dir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler indirimi satış fiyatı üzerinden ekleme veya yüzdeyi yanlış kullanma hatalarıdır.

Kazanım: İndirimden önceki fiyatı yüzdeyle hesaplar. | Kolay | 55 sn

74. Yaş problemi

Soru: İki kardeşin bugünkü yaşları toplamı 34'tür. Büyük kardeş küçük kardeşten 6 yaş büyüktür.

Büyük kardeş 4 yıl sonra kaç yaşında olur?

Doğru cevap: B) 24

Çözüm: Küçük x , büyük $x+6$ olsun. $2x+6=34 \rightarrow x=14$, büyük 20'dir. Dört yıl sonra 24 olur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler yaş farkını veya gelecek süreyi yanlış uygulama hatalarıdır.

Kazanım: Yaş problemlerini denklem kurarak çözer. | Orta | 70 sn

75. İş ve havuz problemi

Soru: Bir havuzu birinci musluk 8 saatte, ikinci musluk 12 saatte dolduruyor. Aynı havuzu bir gider musluğu 24 saatte boşaltıyor.

Üçü birlikte açılırsa boş havuz kaç saatte dolar?

Doğru cevap: C) 6

Çözüm: Saatlik net dolma oranı $1/8 + 1/12 - 1/24 = 3/24 + 2/24 - 1/24 = 1/6$ 'dır. Havuz 6 saatte dolar.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler boşaltma oranını ekleme veya paydaları yanlış toplama hatalarıdır.

Kazanım: Birlikte iş yapma hızlarını toplar ve çıkarır. | Orta | 75 sn

76. Hareket problemi

Soru: Aralarında 300 km bulunan iki araç aynı anda birbirlerine doğru hareket ediyor. Araçların hızları sırasıyla 48 km/sa ve 72 km/sa olduğuna göre kaç saat sonra karşılaşırlar?

Doğru cevap: E) 2,5

Çözüm: Yaklaşma hızı $48+72=120$ km/sa. Süre $300/120=2,5$ saattir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler hızları çıkarmaya veya bölme işlemindeki hatalara dayanır.

Kazanım: Karşılıklı hareket problemlerini çözer. | Zor | 90 sn

77. Karışım problemi

Soru: 40 litre %30 tuz içeren çözeltiye yalnız su eklenerek tuz oranı %20'ye düşürülüyor.

Kaç litre su eklenmiştir?

Doğru cevap: D) 20

Çözüm: Başlangıçta $40 \times 0,30 = 12$ litre tuz vardır. Son hacim $12/0,20 = 60$ litre olmalıdır; $60-40=20$ litre su eklenir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler tuz miktarını değiştirir veya yüzde-denklemini yanlış kurar.

Kazanım: Sabit madde miktarlı karışım problemini çözer. | Zor | 95 sn

78. Olasılık

Soru: Bir torbada 4 kırmızı, 5 mavi ve 3 yeşil bilye vardır. Torbadan geri koymadan art arda iki bilye çekiliyor.

İki bilyenin de kırmızı olma olasılığı kaçtır?

Doğru cevap: C) 1/11

Çözüm: İlk kırmızı olasılığı $4/12$, ikinci kırmızı olasılığı $3/11$ 'dir. Çarpım $12/132 = 1/11$ olur.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler geri koymalı seçim varsayımı veya sadeleştirme hatalarıdır.

Kazanım: Geri koymadan art arda seçim olasılığını hesaplar. | Zor | 95 sn

79. Dörtgenler ve alan

Soru: Alanı 196 cm^2 olan bir karenin çevresi, kısa kenarı 10 cm olan bir dikdörtgenin çevresine eşittir.

Dikdörtgenin alanı kaç cm^2 'dir?

Doğru cevap: A) 180

Çözüm: Karenin kenarı 14, çevresi 56 cm 'dir. Dikdörtgende $2(10+\text{uzun})=56 \rightarrow \text{uzun}=18$; alan $10 \times 18 = 180 \text{ cm}^2$.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler kare kökü, çevre veya alan hesabındaki hatalardan oluşur.

Kazanım: Alan ve çevre ilişkisini kullanır. | Zor | 90 sn

80. Veri analizi

Soru: Bir ekte beş gün boyunca kaydedilen olay sayıları tabloda verilmiştir. Cuma günündeki 3 olayın Pazartesi gününe aktarılması durumunda yeni veri grubunun ortalaması ve açıklığı nasıl değişir?

Gün	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Olay sayısı	18	24	27	26	25

Doğru cevap: B) Ortalama 24 olarak kalır, açıklık 6 olur.

Çözüm: Toplam değişmediği için ortalama $120/5=24$ kalır. Yeni değerler 21,24,27,26,22 olur; açıklık $27-21=6$ 'dır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler toplamın değiştiğini varsayar veya yeni en büyük-en küçük değerleri yanlış seçer.

Kazanım: Veri grubunda ortalama ve açıklığı yorumlar. | Orta | 85 sn

GENEL KÜLTÜR ÇÖZÜMLERİ (81-100)

81. Türkiye coğrafyası

Soru: Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük adası aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Gökçeada

Çözüm: Çanakkale'ye bağlı Gökçeada, Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük adasıdır.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler Türkiye'deki daha küçük adalardır.

Kazanım: Türkiye'nin temel coğrafi özelliklerini bilir. | Kolay | 45 sn

82. Türkiye coğrafyası

Soru: Kızılırmak'ın taşıdığı alüvyonlarla oluşan Bafra Deltası hangi ilimizin sınırları içindedir?

Doğru cevap: E) Samsun

Çözüm: Bafra Deltası Samsun ilinin Bafra ilçesi çevresinde, Kızılırmak'ın Karadeniz'e döküldüğü alandadır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler Karadeniz Bölgesi'ndeki diğer illerdir.

Kazanım: Türkiye'deki delta ovalarını illerle eşleştirir. | Kolay | 50 sn

83. Arkeolojik miras

Soru: Neolitik dönemin önemli yerleşimlerinden Çatalhöyük hangi ilimizin sınırları içindedir?

Doğru cevap: B) Konya

Çözüm: Çatalhöyük, Konya'nın Çumra ilçesi yakınlarındadır.

Çeldirici analizi: Diğer illerde farklı önemli arkeolojik alanlar bulunur.

Kazanım: Anadolu'daki arkeolojik alanları illerle eşleştirir. | Orta | 50 sn

84. Müzeler

Soru: Troya Müzesi aşağıdaki illerden hangisinde bulunmaktadır?

Doğru cevap: D) Çanakkale

Çözüm: Troya Müzesi, Çanakkale'nin Tevfikiye köyü yakınında, Troya Antik Kenti çevresindedir.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler Marmara ve Ege çevresindeki farklı illerdir.

Kazanım: Türkiye'deki önemli müzeleri illerle eşleştirir. | Orta | 50 sn

85. Türk edebiyatı

Soru: "Kürk Mantolu Madonna" adlı romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: B) Sabahattin Ali

Çözüm: Kürk Mantolu Madonna, Sabahattin Ali'nin romanıdır.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler Türk edebiyatının farklı romancılarıdır.

Kazanım: Yazar-eser eşleştirmesi yapar. | Orta | 50 sn

86. Türk şiiri ve müziği

Soru: Bestelenerek geniş kitlelere ulaşan "Mihriban" şiirinin şairi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Abdurrahim Karakoç

Çözüm: Mihriban şiiri Abdurrahim Karakoç'a aittir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler farklı dönem ve anlayışlarda şiir yazmış sanatçılardır.

Kazanım: Şair ve eserleri eşleştirir. | Orta | 50 sn

87. Türk bilim tarihi

Soru: Semerkant Rasathanesi'nde çalışmalar yapan ve İstanbul'da da ders veren Ali Kuşçu aşağıdaki bilim dallarından hangileriyle tanınır?

Doğru cevap: B) Astronomi ve matematik

Çözüm: Ali Kuşçu, özellikle astronomi ve matematik alanındaki çalışmalarıyla tanınır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler Ali Kuşçu'nun temel çalışma alanları değildir.

Kazanım: Türk-İslam bilim insanlarını çalışma alanlarıyla eşleştirir. | Zor | 60 sn

88. Türk mimarisi

Soru: Anıtkabir'in proje yarışmasını kazanan mimarlar aşağıdakilerden hangileridir?

Doğru cevap: A) Emin Onat ve Orhan Arda

Çözüm: Anıtkabir'in mimari projesi Emin Onat ve Orhan Arda tarafından hazırlanmıştır.

Çeldirici analizi: Diğer ikililer farklı dönem ve yapılarda tanınan mimarlardır.

Kazanım: Cumhuriyet dönemi önemli yapıları ve mimarlarını tanır. | Zor | 60 sn

89. Felsefe tarihi

Soru: "Nikomakhos'a Etik" adlı eser aşağıdaki filozoflardan hangisine aittir?

Doğru cevap: B) Aristoteles

Çözüm: Nikomakhos'a Etik, Aristoteles'in ahlak felsefesi alanındaki eseridir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler farklı eser ve felsefi yaklaşımlarla tanınır.

Kazanım: Felsefi eserleri düşünürlerle eşleştirir. | Orta | 55 sn

90. Dünya coğrafyası

Soru: And Dağları ağırlıklı olarak hangi kıtada uzanır?

Doğru cevap: E) Güney Amerika

Çözüm: And Dağları, Güney Amerika'nın batı kıyısı boyunca uzanan büyük dağ sistemidir.

Çeldirici analizi: Diğer kıtalarda farklı büyük dağ sıraları bulunur.

Kazanım: Dünya üzerindeki önemli dağ sıralarını kıtalarla eşleştirir. | Kolay | 45 sn

91. Uluslararası kuruluşlar

Soru: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütünün yaygın kullanılan kısaltması aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: A) FAO

Çözüm: Food and Agriculture Organization adının kısaltması FAO'dur.

Çeldirici analizi: Diğer kısaltmalar sağlık, çalışma, eğitim-kültür ve çocuklarla ilgili kuruluşlara aittir.

Kazanım: Uluslararası kuruluşları görev alanlarıyla tanır. | Orta | 55 sn

92. Dünya tarihi

Soru: 1215 yılında imzalanan Magna Carta aşağıdaki ülkelerden hangisinin tarihî gelişmeleri arasında yer alır?

Doğru cevap: C) İngiltere

Çözüm: Magna Carta, 1215'te İngiltere'de Kral John ile soylular arasında kabul edilmiştir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler Magna Carta'nın ortaya çıktığı ülke değildir.

Kazanım: Dünya tarihindeki temel belgeleri ülkelerle eşleştirir. | Zor | 60 sn

93. Geleneksel sanatlar

Soru: Pişmiş toprak veya seramik yüzeylerin renkli sır ve motiflerle süslenmesine dayanan geleneksel sanat aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: B) Çini

Çözüm: Çini sanatı, seramik yüzeylerin renkli sır ve motiflerle süslenmesine dayanır.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler kâğıt, yazı veya kitap süsleme sanatlarıdır.

Kazanım: Geleneksel Türk sanatlarını özellikleriyle eşleştirir. | Orta | 50 sn

94. Ekonomi kavramları

Soru: Sabit kur sisteminde bir ülke parasının yabancı paralar karşısındaki resmî değerinin düşürülmesine ne ad verilir?

Doğru cevap: E) Devalüasyon

Çözüm: Sabit kur rejiminde ulusal paranın resmî değerinin düşürülmesi devalüasyondur.

Çeldirici analizi: Diğer terimler genel fiyat artışı, fiyat düşüşü, ekonomik daralma ve borç ertelemesini ifade eder.

Kazanım: Temel ekonomi kavramlarını ayırt eder. | Orta | 60 sn

95. Türkiye iktisat tarihi

Soru: Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığı ve kalkınma hedeflerinin görüşüldüğü İzmir İktisat Kongresi hangi yıl toplanmıştır?

Doğru cevap: C) 1923

Çözüm: İzmir İktisat Kongresi 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında toplanmıştır.

Çeldirici analizi: Çeldiriciler Millî Mücadele ve erken Cumhuriyet yıllarındaki yakın tarihlerdir.

Kazanım: Cumhuriyet'in kuruluş sürecindeki ekonomik gelişmeleri bilir. | Orta | 55 sn

96. Türk dünyası

Soru: Özbekistan'ın başkenti aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: A) Taşkent

Çözüm: Özbekistan'ın başkenti Taşkent'tir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler Kırgızistan, Azerbaycan, Türkmenistan ve Kazakistan'ın başkentleridir.

Kazanım: Türk cumhuriyetlerini başkentleriyle eşleştirir. | Kolay | 45 sn

97. Dünya edebiyatı

Soru: "Küçük Prens" adlı eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Antoine de Saint-Exupéry

Çözüm: Küçük Prens, Fransız yazar ve pilot Antoine de Saint-Exupéry'nin eseridir.

Çeldirici analizi: Diğer seçenekler dünya edebiyatının farklı yazarlarıdır.

Kazanım: Dünya edebiyatı eserlerini yazarlarıyla eşleştirir. | Orta | 50 sn

98. Bilim tarihi

Soru: Çiçek hastalığına karşı ilk başarılı aşı çalışmasıyla tanınan bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: C) Edward Jenner

Çözüm: Edward Jenner, çiçek hastalığına karşı geliştirdiği aşı çalışmasıyla tanınır.

Çeldirici analizi: Diğer bilim insanları mikrobiyoloji, antibiyotik veya genetik alanındaki katkılarıyla bilinir.

Kazanım: Bilimsel gelişmeleri bilim insanlarıyla eşleştirir. | Orta | 55 sn

99. Türkiye Cumhuriyeti tarihi

Soru: Lozan Barış Antlaşması hangi tarihte imzalanmıştır?

Doğru cevap: E) 24 Temmuz 1923

Çözüm: Lozan Barış Antlaşması 24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanmıştır.

Çeldirici analizi: Diğer tarihler TBMM'nin açılışı, Samsun'a çıkışı, Başkomutanlık Meydan Muharebesi ve Cumhuriyet'in ilanı ile ilgilidir.

Kazanım: Millî Mücadele ve Cumhuriyet'in temel tarihlerini bilir. | Kolay | 45 sn

100. Kültürel miras

Soru: Roma döneminden kalma iyi korunmuş tiyatrosuyla tanınan Aspendos Antik Kenti hangi ilimizin sınırları içindedir?

Doğru cevap: A) Antalya

Çözüm: Aspendos Antik Kenti, Antalya'nın Serik ilçesi yakınlarındadır.

Çeldirici analizi: Diğer seçeneklerde de antik kentler bulunmakla birlikte Aspendos Antalya'dadır.

Kazanım: Türkiye'deki kültürel miras alanlarını illerle eşleştirir. | Orta | 60 sn